

मनोवात

[वस्तीवासियांचं मासिक माहितीपत्र|पुणे आवृत्ती]

एप्रिल ७: जागतिक आरोग्य दिन
एप्रिल १८: जागतिक परंपरा दिन
एप्रिल २२: पृथ्वी दिन

संपादकीय...

एप्रिल महिना म्हटलं की दोन गोष्टी आठवतात, एक म्हणजे तापणारं ऊन आणि दुसरं, शाळांच्या परीक्षा. घरातली चिल्लीपिल्ली पुस्तकात डोकं खुपसून बसली आहेत की नाहीत? काय नाही म्हणताय? अहो आजच्या जमान्यात शिक्षणाशिवाय काही धडगत नाही वधा. अहो पोरं परीक्षा पास झाली नाहीत, पुढं शिकली नाहीत तर करणार काय?

काय म्हणताय? तुम्हालाच लिहिता वाचता येत नाही? मग उठा, जागे व्हा! आता रामजीबाबाची लिहिता वाचता येत नसल्यामुळे काय गंमत झाली वधा....

रामजीबाबा अगदी पैलवान गडी...दहा जणांना एकावेळी लोळवणारा. त्याला त्याच्या मित्रांनं शिपायाच्या नोकरीसाठी मुंबईला बोलावलं. झालं...निघाला की गडी! एस्. टी. स्टॅंडवर पोचला अन् गाड्यांकडे वधू लागला. अंगांनं दणदणीत रामजीचा शिक्षणाशी लांबूनही संबंध नव्हता. एस्. टी. वरच्या पाट्या, सूचना, त्याला काही म्हणजे काही कळेना. तो गेला चौकशीच्या खिडकीत. आता तिथला माणूस काय सरळ उत्तर देणार आहे होय? वसकन् ओरडला, डोळे आहेत ना, समोर लिहिलंय की स्पष्ट, की गाडी पलिकडून सुटेल! झालं...डोळे आहेत हो पर वाचता कुठं येतंय? असं म्हणायची रामजीची हिंमतच झाली नाही. तो आपला केवळिवारण तोंड करून इकडे-तिकडे वधू लागला. तेवढ्यात त्याला एक ओळखीचा चेहरा दिसला, गोम्या! या सोम्याला एकदा रामजीनं खूप वडवला होता. त्याला हाक मारून रामजीनं मदत मागितली. सोम्या अंगांनं बारीक होता पण चार बुकं शिकला होता. त्यांनं विचार केला, या मारकुट्या रामजीची चांगली खोड मोड्या. त्यांनं दाखवलं...तो वध मुंबईची एस्. टी. ! हा पळत-पळत गेला, चढला आणि अर्ध्या तासानं कंडक्टरनं शिब्या घालत त्याला खाली उतरवला कारण ती होती साताऱ्याची गाडी! रणणत्या उन्हात, रामजी पायी परत आला.

वधितलंत मंडळी, शिक्षण नसेल तर तुम्हाला कोणोही सोम्या-गोम्या टोपी घालू शकेल. नोकरीत, धंद्यात, अगदी मोलमजूरी करायची असेल तरी लिहिता-वाचता आलंच पाहिजे. सगळं नीट समजून घेतल्याशिवाय, वाचल्याशिवाय कुठंही सही करायची नाही बरं!

शिक्षणांनं माणसाला अनेक विषयांची माहिती मिळते. आत्मविश्वास वाढतो. वर्तमानपत्र, दुकानाच्या पाट्या, टि.व्ही. वरच्या पाट्या यांपासून ते रेशन कार्ड मिळविणे, सरकारच्या योजनांची माहिती मिळविणे इथपर्यंत सर्व टिकाणी लिहिता वाचता येत नसेल तर आपलं काम आडू शकतं. लोक आपल्या अज्ञानाचा गैरफायदाही घेऊ शकतात. तेव्हा यावेळी संकल्पच करा, की पुढचं मनोगत आम्ही स्वतः वाचू आणि वाचून दाखवू.

पुन्हा भेटूच पुढच्या महिन्यात. वरंय तर. आणि हो... या विषयावर तुमच्या समस्या, प्रश्न संस्थेच्या कार्यकर्त्यांमार्फत आमच्यापर्यंत जरूर कळवा. मागील महिन्यात सांगितल्याप्रमाणे उत्कृष्ट अभिप्राय नोंदविणाऱ्यास सर्वोत्कृष्ट वाचकाचा पुरस्कार दर महिन्याला देण्यात येईल. तेव्हा आपले मनोगत अभिप्राय बरीत जरूर नोंदवा.

सावकाराची संगत नको रे बाबा!

(घाईघाईने निघालेला हरबा केरबाला धडकतो.)

केरबा: अरे हो हो हो. एवढी कसली घाई आहे?

हरबा: रत्नागिरीला जायचंय उद्या. आंब्याचा सिझन आलाय ना. सावकाराकडून कर्ज आणायला चाललोय मालासाठी. फार अर्जट आहे बघ.

केरबा: पण दर वर्षी जातो ना तू रत्नागिरीला?

हरबा: होय तर. तिकडून माल आणल्यावर चांगली कमाई होते. इथला १० रुपयाचा नग तिथे ५ रुपयाला पडतो. तो नग इथे आरामशीर १५ रुपयाला जातो.

केरबा: ते ठीक आहे पण सावकार किती व्याज घेतो?

हरबा: २०, ००० रुपये घेतल्यावर ५, ००० रुपये व्याजाचे कापून घेतो. मग सिझन संपल्यावर दोन महिन्यात मुद्दल फेडायची. परबडतं आपल्याला. कागद नाही. चिड्डी-चपाटी नाही. झटपट काम.

केरबा: (डोळे विस्फारून) १०० रुपयाला २५ रुपये व्याज?

हरबा: मग त्यात काय?

केरबा: हरबा तुला दरवर्षी एप्रिलमध्ये आंब्याच्या सिझनसाठी भांडवल लागतं. त्याची तयारी तू दिवाळीपासून करायला पाहिजे. थोडे-थोडे पैसे बाजूला ठेवून कमी पडलेल्या पैशासाठीच कर्ज काढायला पाहिजे. शिवाय बँकेकडून किंवा संस्थेकडून कर्ज घेतल्यास १०० रुपयाच्या पाठीमागे २०-२२ रुपये व्याजाचे तर नक्की वाचतील. कागदपत्राचं म्हणशील तर ती एकदा तयार केली की कायमचीच उपयोगी पडतील.

हरबा: म्हणजे माझे तीन एकदा तयार केली की कायमचीच उपयोगी पडतील. मग ठरलं तर. सावकाराचं कर्ज बंद म्हणजे बंद. त्या वाचलेल्या व्याजाची बघत सर्टिफिकेट काढतो. त्याचा उपयोग मग पुढच्या सिझनला होईल. म्हणजे दोन-तीन वर्षांनंतर कर्जाला सुट्टीच! माझ्या भांडवलातून धंदा करणार.

केरबा: पैसे वाचवणं म्हणजे पैसे मिळविण्यासारखंच आहे. नियोजन केलं तर सगळं जमून येईल.

हरबा: केरबा, हापूस आंब्यासारखा बोलतोयंस बघ, एकदम गोड!

केरबा: (मोठ्याने हसतो) चल मग निघतो मी. रामराम.

हरबा: रामराम. भेटू पुन्हा.

मागील महिन्याचे उत्तर:

वदतल्या जमान्याकरीबर आपणही बदललं पाहिजे. आपल्याकडे प्रश्नकोना आकर्षित करण्यासाठी एखादा स्पेशल मान ठेवला पाहिजे.

या महिन्याचा प्रश्न:

बँक अथवा संस्थेनून कर्ज घेतल्यास कसा कायदा होतो?

उन्हाळा

करू नका

आहारात तेलकट मसालेदार व जड असे उष्णता वाढवणारे अन्न घेणे टाळावे.

चहा कॉफी घेतल्याने शरीरातील पाण्याचे प्रमाण लघवीवाटे कमी होते. म्हणून उन्हाळ्यात चहा कॉफीचे प्रमाण कमी करावे

उन्हात असताना शरीराचे तापमान वाढलेले असते. अचानक बर्फ अथवा बर्फाचे पाणी पिल्याने शरीराच्या तापमानात बदल होतो. जो शरीराला हानीकारक असतो.

उन्हाळ्यात घामाचे प्रमाण अधिक असते व हा घाम कपड्यांमार्फत शोषला गेल्यास त्वचेच्या समस्या उद्भवू शकतात. गडद व घट्ट कपडे घालू नये. प्लास्टिक अथवा रबराच्या स्लिपर्स वापरू नयेत.

उन्हाळ्यात घाम येतो. त्यामुळे कामावरून आल्यावर अथवा खेळून आल्यावर हातपाय धुणे आवश्यक आहे.

घामावरच पावडर लावल्याने त्वचेचे आजार होऊ शकतात.

करा

आपले आरोग्य आपल्या हाती

हलका व सात्त्विक आहार घ्यावा.

चहा कॉफी ऐवजी दूध, ताक, लिंबू सरबत, कोकम सरबत वाळ्याचे सरबत अशी पाण्याचे

सार्वजनिक पाणपोईवर पाणी पिताना स्वच्छता पाहून पाणी प्यावे.

कमी गडद, सैल व सुती कपडे घालावे. उन्हात फिरताना छत्री अथवा टोपीचा जरूर वापर करावा.

दररोज आंघोळ करणे, कपडे धुणे जरूरीचे आहे.

सार्वजनिक जलतरण तलावातून पोहून आल्यावर स्वच्छ आंघोळ करावी.

१० वी १२वी नंतर पुढे काय ?

मित्रांनो तसेच पालकांनो, १० वी १२ वी नंतर शिक्षणाचे अनेक पर्याय खुले होतात. व्यावसायिक शिक्षण हा त्यापैकी एक मार्ग. व्यावसायिक शिक्षणात मुलींसाठी ब्यूटी पार्लर, फरची खेळणी बनवणे, दागिने बनवणे, फ्लॉवर अरेजमेंट (फुलांची सजावट), कुकरी (स्वयंपाक) तर मुलांसाठी मोबाइल दुरुस्ती, माळीकाम, सुतारकाम, टर्निंग-फिटिंग, वायरमन, यांत्रिक उपकरणांची दुरुस्ती, फॅब्रिकेशन, फ्रेम बनविणे असे अनेक वर्ग चालतात.

व्यावसायिक शिक्षणाचे फायदे, अभ्यासक्रम कसा निवडावा, हे वर्ग कोठे चालतात या सर्व विषयांची माहिती व समुपदेशन आपल्याला मोफत मिळवून देण्याची सोय महाराष्ट्र शासन करत असते. इच्छुकांनी हे निवेदन जरूर वाचा. आपल्या पाल्याचे नाव 'विभागीय व्यवसाय मार्गदर्शन व निवड संस्थेस' प्रत्यक्ष भेट देऊन जरूर नोंदवा.

निघेदन महाराष्ट्र शासन

जा. क्र. विद्यमानिसं/पुवि/प्रसिद्धी/२१९/०७
विभागीय व्यवसाय मार्गदर्शन व निवड संस्था,
कुमठेकर मार्ग, सदाशिव पेठ, पुणे-३०.

विषय : इयत्ता १०वी व १२वी (विज्ञान) परिक्षेला बसलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी मानसशास्त्रीय कसोटीद्वारे समुपदेशन

प्रतिवर्षीप्रमाणे याही वर्षी विभागीय व्यवसाय मार्गदर्शन व निवड संस्था, पुणे यांचे मार्फत दिनांक ०९/०४/२००६ ते ०४/०६/२००७ या कालावधीत इयत्ता १०वी व १२वी (विज्ञान) परीक्षेस बसलेल्या विद्यार्थ्यांना मानसशास्त्रीय कसोट्या देवून योग्य अभ्यासक्रम निवडीसाठी तज्ज्ञ शिक्षक समुपदेशक व अधिकाऱ्यांमार्फत समुपदेशन केले जाणार आहे. सदर समुपदेशन सेवा ही विनामूल्य उपलब्ध केली जाणार आहे. त्याचा कार्यक्रम खालीलप्रमाणे राहिल :

१. नाव नोंदणी :- दिनांक २ एप्रिल २००७ पासून सकाळी ११ ते सायंकाळी ५ (सुट्टीचे दिवस वगळून)
२. नाव नोंदणीनंतर दिलेल्या तास्खाना विद्यार्थ्यांना प्रथम मुलाखत/मानसशास्त्रीय कसोटी/समुपदेशन यासाठी पालकांसह कमीत कमी दोन दिवस यावे लागेल.
३. प्रथम मुलाखतीस येताना १०वी व १२ वीच्या विद्यार्थ्यांनी शक्यतो सर्व वर्गांच्या गुणपत्रिका व अन्य प्राविण्यपत्रांचा प्रमाणपत्रांच्या छायांकित प्रति (झेरोक्स) आणाव्यात, मूळप्रति आणू नयेत.

मानसशास्त्रीय चाचणीद्वारे विद्यार्थ्यांची तार्किक बुद्धीमत्ता, विशेष अभियोच्यता, अभिरुची, समायोजन कौशल्य, याबाबतचे समुपदेशन केले जाईल. या चाचणीसाठी कोणत्याही पूर्वतयारीची आवश्यकता नाही. केवळ लेखनसाहित्य सोबत आणावे.

अधिक माहितीसाठी खालील पत्त्यावर संपर्क साधावा :

व्यवसाय मार्गदर्शन अधिकारी
विभागीय व्यवसाय मार्गदर्शन व निवड संस्था,
कुमठेकर मार्ग, सदाशिव पेठ, पुणे-३०.

या महिन्याची गुरुकिल्ली

शिक्षणानं अज्ञान हो नाहीसं होणारं SS
वस्तीतील सर्वजण साक्षर होणारं SS